

HRVATSKI LIST

Godina I.

Pula, ponedjeljak 30. kolovoza 1915.

Broj 52.

Austro-ugarski ratni izvještaj.

Beeč, 28. augusta. (D. u.) Službeno se je:

Rusko bojište.

Nase u istočnoj Galiciji stojeće vojske bile su juče na više mjestu rusku frontu na Zlatojili, što su Rusi već od sedmice izgradili. One su se ovđe borile po još četiri prvi veliki bitak, koji bili na početku rata istočno i jugoistočno Lavova, te im je ovih dana bilo podišnica. Isto kao istočno Prezmišljanje i zapadno Podhajca i Monasteriske prodrili smo u neprijateljske linje. Između Gologorija i Brzezanija zauzele su iste pozicije u širini od 30 km, gdje su između Gologorija i Dunajova i njihove austro-ugarske pukovnije, a blizu Brzezanija nase i njemačke čete. Potučeni neprijatelj, koji je zapustio 20 časnika i 300 momaka zarobljenih, kušao je uzadno, da protunabavom ponovno osvoji gubljene pozicije. On je morao isprazniti bojne polje, te je danas ujutru započeo umak na cijeloj fronti. I istočno Vladimira-Polinskoj došlo je do borba nečeg opsega. Vojska Puhalova bacila je neprijatelju natrag u pravcu Luke, te započela proganjivanjem. Sjeverno more Prijeta približavaju se naši saveznici nad Kobrinu od juga i zapada. On austro-ugarske bojne sile, što se bore kod Kamećene-Litovskog izbacile su neprijatelju natrag iz njegovih pozicija sjeverno i istočno ovog grada.

Talijansko bojište.

Na Primorskoj fronti kušao je neprijatelj danas u noći i u zoru da navalii na više mesta, ali je bio posvuda odbijen, tako istočno Polazu i kod Sv. Martina sa doberdorskog visoravninu, onda na nasuvine pozicije sjeverno tolminsko mosne utvrde. U prostoru Bovca traže bitku. U Trolu primiju se Talijani sjeverno doline Sugane bliže našim pozicijama.

Beeč, 29. augusta. (D. u.) Službeno se javila:

Rusko bojište.

Nasi su uspjeli istočno Vladimira Volinskoga i na fronti Zlote Lipi smisliti otpor neprijatelju na fronti od 250 kilometara.

Uzak je Russ svuda označen gorećim mestima i razorenim nasebinama. Broj zarobljenika, što je ostaо u našim rukama povisio se na 10.000. Čete vojske Pfanzertar Baltinove, kod koje su kod jučerašnjeg proloma dokazale valjane hrvatske pukovnije i pukovnija 52 opet svoju hrabrost, slijede neprijatelja prema Bucu. Vojска generala grofa Boblhera, koja je sastavljena od njemačkih i austro-ugarskih četa, prodire preko Podhajca prema Zborovu. Po Rusima spajlen grad Žocov u posjedu je vojske Böhm-Ermoljeve. Zborovi generala toplinista Puhala izbuli su više neprijateljskih zalažnica te

ostaju uzmičuemu neprijatelju u pravcu Luck za petama. Kod Kobrina, gdje naši saveznici pribidovljuju mjesto, ostaju Rusima samo putevi prama sjeveroistoku još otvoreni. Austro-ugarski su čete doprile u području Šerešova do jugoistočnog ruba Bjelovarske Puške.

Talijansko bojište.

Pojedine su navale Talijana postale juče na soškoj fronti opsežnije i zeseće ali ne uspiješe kao obično na nijednom mjestu. Kasno u noći suzbijena je u odjelu Dobroderu topničkom paljicom pripravljena navala na Monte dei sei busi. Prije podne su četiri puta jurisale dvije puškovne mobilnog narodnog ustanka na Monte San Michele te provalele na nekoj mjestinstvu u naše jarke, ali su svuda izbačene uz teške gubitke. Na goričku predmorsu utvrdi započeo je neprijatelj nedavno navalu sapana. Naši topovi i bacala laguna razorile medijutim sve sape, što su se bliže primakle našoj fronti. Tolminski je predmorska utvrda stajala sav dan pod žestokom topničkom vatrom. Ovo je slijedila navala provedena dvijema puškovnjima i dvjema bataljonskim alpinaca, koju su naše čete suzbile u borbi na sake. Isto tako bijahu bez uspjeha pojedini nastoji upravljeni na most zapadno Tolmina i na prostor sjeverno tog mjestu, kada i četiri navale na frontu Mrzli Vrh—Slijemeno. I navala kušana, znatnim silama na prostor Bovca ustavljenja je. Ovdje i svuda ostaste pozicije čvrsto u rukama branioce. Na koruskoj granici vlasta priličan mir. U tiroškom pogranicju traju topničke borbe izmjenjenoj jačinom.

Zamjenik generalice generalnog stopa pl. Höfer, podmaršal.

Njemački ratni izvještaj.

Berlin, 28. augusta. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javila:

Zapadno bojište.

Francuska navala ručnim granatama na Lingekobilu je odbijena. Neprijatelj se u letoci bezuspješno nabacivali Oslende, Middlekerke i Brügge. U Mühilheimu i Baden ubijene su bombarde letjaca tri cvilne osobe.

Istočno bojište.

Vojna skupina Hindenburga: U borbam sjeveroistočno Bausku i Schönberga bačen je neprijatelj. Zarobljenje je preko 2000 Rusi i otelo dva tipa i devet puščanih strojeva. Neprijateljki nastoji proti djelova naše fronte izmedju Radzinivci i Sjvjadoće bili su odbijeni. Jugoistočno Kovna napreduju čete polje-donosno daje. Između Bobra i sume Bialovske proganja se. Zapadnut je grad Narve.

Vojna skupina bavarskog princa Leopolda pridobila je već juče istočnu obalu

ostaju uzmijećemu neprijatelju u pravcu Luck za petama. Kod Kobrina, gdje naši saveznici pribidovljuju mjesto, ostaju Rusima samo putevi prama sjeveroistoku još otvoreni. Austro-ugarski su čete doprile u području Šerešova do jugoistočnog ruba Bjelovarske Puške.

Talijansko bojište.

Berlin, 29. augusta. (D. u.) Iz velikog se glavnog stana službeno javila:

Zapadno bojište:

Na zapadu nista značnijega.

Istočno bojište.

Jugoistočno, Zemljički stanjemi je tvrdokorni neprijateljski otpor. Naše čete slijede uzmijeću Ruse. Šumski je kraj istočno Augustova prekoraćen. Dalje južno došli smo u proganjivanju crtu Dombrov-Grodek—Narevska-odsek i istočno grad Narev. Vojna skupine bavarskog princa Leopolda, koja progoni kroz sunu Bialovska, bliza se desnim krilom Šerešova. Uz horbe zalaznica potisnuli su Rusi do crte Podubno na cesti u Prigud—Tevi—Kohri. Naše skupine, koje prodriju s juga kroz močvarni kraj progone su neprijatelju do blizu Kobrina. Šurovčica, koja mora napunjiti dubokim zgrajenjem naše čete i naš narod, Rusi su za maskiranje svojih pozicija, hiljadu vlastitih seljaka, medju tima ženu i djece, tjerali protiv naših navala. Ne htijuci zahtijevaju je naša vatra između njih nekoliko žrtvi. Savezne čete bacile su juče potučenog neprijatelja natrag preko erte Povoržani—Konjuluki—Korova i preko odsječka Kopropic.

Vrhovna vojna uprava.

Djelovanje njemačkih podmornica.

Berlin, 28. augusta. (D. u.) Službeno se javila:

Jedna nasa podmornica uništila je topovskom paljicom kola Haringtona na Irskom moru naletjala se, tvornicu benzola uključivši i skladište benzola i pripadajuće peći za proizvodnju koka.

Engleski admiralitet objavio je 27. avgusta, da je njemačka podmornica pred Ostendom od hidroplana potpunom razorenja i potopljena. Vijest ne odgovara istini. Podmornica je bila, da, napadnuta, ali nije bila pogodjena, te se neostećena povratila.

Zamjenik šefu admiralnog stopa pl. Behnke.

Potištenost u Petrogradu.

Kopenhagen, 29. avgusta. Pad tvrđava Kovino i Novogeorgijska prouzročio je u Rusiji veliku potištenost. Kada se jo vijest rasirila Petrogradom plakalo je mnogo ljudi po ulicama; i neponzati su se medusobno nagovarali i raspravljali o dogadjajima. Utisak je bio posevno užasan. Usprkos službenog priznavanja narod je počeo upoznavati pravi položaj, te je izgubio svaku nadu u uspjehu.

i druge, kojima prava ni za ime ne zna. — Dodij li do guta, samo dobro zgraj, sinovice, a potete li ti nabiže, zkni gada, da mu rebra popneću*. Doreće pa zapjeva junačku pjesmu, a sinovice prihvati i dopjeva drugu kitu pojmu, jedrim glasom.

Tamo dalje opet neko prati kumč, neko vjenčanoga kuma, neko desno svoga prijatelja. I vedrom se salom načineju la jedan te drugi, a onda iz tickive gume zežene rakije pa zapjevaju siozno, veselo.

I tako se naizmjence nižu šarolike slike i tužne i vedre, niknu pa izniknu jedna za drugom; samo jedna, jedna ti se mora duboko, tražio usjeći u mozak. Nu čije pero smije da posegnje, i bi reći, napisati i smjelo i moglo: kako li je danas majci, jednici majci, koja emo prati svog međezima? Zalijepile se usne, ukči se oči, i na njima sledile su suze, svela suze, što vrutaju iz dna topke, žarke materine grudi. Oh, ta na svom, na svom ga je srce nosila, svojim ga je mijekom dojila, svojom ga je rukom munala i ne malom, prem sladjnjom, i mukom i brigom na moje podigla!

Da, da, koje čudo, brate, sto je danas jednica zavezala, zamukla, premrila, a sve

izlazi svaki dan esim nedjele poslije podne u Puli u na kladnoj ulici Josip Krmpotić, Trg Gustava I., gdje se nalazi Ulaska, uredništvo i uprava lista. Za uredništvo odgovara izdavač Josip Hažin. Telefona broj 58. Broj poštanske štedionice 35.015. Predplatna iznosa 2 k 40 h mjesечно, 6 k tromjesečno, pojedini broj stane 5 kuna. Oglašne računa se po 20 h jednostupni petstotak (3 mm).

Brest-Litovsk u plamenu.

B u d i m p e š t a, 28. augusta. „Az Est* javlja iz Vladave: Grad Brest-Litovsk gor. Puštanju bjezi u hrpama.

Engleska plaća ruske dugove u Americi.

H a g, 29. avgusta. U bankovnih se krugovima doznao, da će ministar finanča Brest-Litovsk buduće dogovora u Londonu zahtijevati, neka Engleska isplati za Rusiju u Americi 60 milijuna dolara, što je Rusija tamno narnella ratnog materijala.

Budući načrt Rusije.

R o t e r d a m, 29. avgusta. „Daily Mail“ dobiva iz Petrogradu vijesti, u kojima se nazala slobodno budući načrt ruske vojske. Ovi se sastoje u tome, da Rusi izaberu prikladnu poziciju, u kojoj će se braniti dok ne dodje dostatno vojnista i muničije, tako da će ova pozicija biti izlazna točka budućeg odinčnog napredovanja. Drugim riječima, to bi imala biti definativna fronta košto je francusko-engleska fronta na zapadu. U ovu će svrhu ruska vojska upotrebiti neizmjereni broj radnika, te se sada, da će uslijediti kisa i blata postali ceste neuporabile, i tako će se neprijatelju prisiliti da obustvari napredovanje, dok ne bude obrambena fronta gotova. Čini se, da je u ovu svrhu dodijeljen ruski vojski i francuski časnici.

Zaplijena žita u Rusiji.

Berlin, 29. avgusta. „Novaja Vremja“ javlja: U kotarima: Kamencem, Proskurov i Ušik, gubernije Podolije, te u kotarima Kremenečem, Dubenik i Luck, gubernije Volinije, postavljena su posebna povjerenstva, koja će pokupiti žito, sto ga kupljeno se žito odmah otpremi u nutritiu zemlje. Prodavanje žita drugima je strogo zabranjeno.

Gubitak Poljske — katastrofa.

L o n d o n, 29. avgusta. „Daily Post“ javlja: Gubitak ruske Poljske je za Rusiju sa ekonomskog standovišta prava katastrofa. Nije ustanovljeno, koliko je Rusija aprofirala na metalima kod Sosnowice—Kalisa. Srakavo je stalno, da je jer budem jedna šestina proizvodnje bila iz ruske Poljske.

Položaj u Dardanelima.

L o n d o n, 29. avgusta. „Times“ piše o položaju u Dardanelima ovo: Od dardanske fronte ne dolaze prave, već samo smrtni vijesti. Ne pojmo, zašto je dopisani ured dozvolio poteskom sedmice lijepe naslikanu prijevod. Dopisani ured misli, ako se dogodilo iskranje četa, da je time položaj Turke postao kritičan. Take vijesti nijesu opravdane. Prema vijeslima, sto su nama stigli, položaj se na Galipoliju nije niti najmanje promjenio. Mi vidimo, da se naše navale uz svaku žrtvu hoće da izvede. Ne razumijemo, zašto nam se prijevaj stvari, koje

se busa i u kamenu grud potiskuje gorki udah: — Da ta mogu barem zaplatiti, jedna mi sreća, čini mi se, lakše bi bilo! — Pa ga hvata okra vrtlo, pa ga grli čedo svoje zlatno, i guta u gaju gorku nametnicu-suzu. A sreć leđenim rtom noževi bodu, a glavom studena huka vilor vilor. I kroza san, kroz tešku neku susnjevacu kanda sama sebe pišta: Vaj, kamo će, ne koju će stranu? — A u isti mah iz čemeroni zaličene grudi zahujici ocjena kletva: Uh, zlotorje, boljela te dusa; dušaninje, prisjelo ti mlijeko materino; sve te tvore tri i zatrio, i deveno koljenje, da Bog dă!

— Pa opet gleda dijeće svoje, miluje ga ukočenom rukom po licu, a on je tobož sokoli, hrabi, ali jedva i sam smaje se, da ne zaplače. Poput rocpa naijad majci navre bolan jezaj se pod grlo samo, ali ona još i ovog puta stegne se, pa ugasi jezaj, sužuje ga silom i ne da mu na istu, već državom rukom, još bliže prijevima momči svoje, bor svoj viti, na grud maternu. A on s novom pozastrepi, podršće, zagrije je, poljubi je žarko, ali ne smaže više od tri riječi: Oh, majko moja!

(Daje slijedi.)

BUDISAVLJEVIĆ:

Na vojsku.

(Dalje.)

Bataljun podje „tiso i gihu“ nekoliko časa, a onda uze poprijetice svojta i u ili čas pometi red, a da nikomu ni na um ne dođe, e bi sto prije. U životu dnevnom bolno te se dojmi, kad slučajno viđi, kako se neko, polazeći na daleki put, nosa oka prasta od svojih dragih, a ovi ga bolnim jecajima prate. Ali sto onda, kad se na stotine ljudi iz jednog kraja za drugo, mnogi, dasio, i zauvijek raspastao od svoga, a u oči tražava!

Ljudi, žene, djece: sve se ispreplelo i vojniciima u bojnom redu esim premjesevalo. Ovdje pritkala žena iz svoga vjenčanoga, a on s ramena skida, ubojito oružje i dodaje vjernoj ljubi, a s narama joj skida njihova maleša. Pa ga nosa, nije i sanja, što to oči njega biva, temelji lolički, rad sti li toliku galamu, čude opet sjedi dři — jer je otac učuo teško bolan u sirotinjskoj jatarici uprto pušku unučeta svoga, da mu na čas kanda teret olakša. Šta misli,

ne odgovaru činjenicama. Publici se ne smije pružati takve vijesti, koje ju na punjaju nadom skore pobede, koja ne će tako brzo biti. Ne pojmojmo, zasto cenzura pripusta ovakve neistinile stvari, a prijeni stvari, koje su istinete.

Heče li Italija ići u Dardanele?

Lugano, 29. augusta. „Gazzetta del Popolo“ javlja pogovor svog dopisnika sa visokom ljestnicom, koja je odgovorila dopismu na pitanje, da li će Italija u kraljevsko vrijeme sudionistovati u Dardanelima ovako: Akoprem mi nisu poznate vladine namjere, nakon što je bio navijesten rat Turkoj, morale bi i naše čete poći na Dardanele. No prije negoli se taj korak poduzme, dužnost je vlade, da prouči prilike i na drugim ratističkim. Za sada se još ne zna, hoće li Nijemeči u Rusiji ostati na mjestu gdje su sada, ili će još napredovati, ili će svoje glavne sile sada baciti na zapad. Radi toga treba da je Italija jako oprezna i da se ne upišu u pogibeljne pustolovine. U novinama se doduse govor, da će zažeće Dardanele značiti poteklati ruske ofenzive, ni tu treba da smo opreznici. U ovaku zapletu, u teškom položaju treba čekati na dogodjaje od sata na sat i ne treba da se pustimo uplivima od krivih pretpostavki. Samo vlasta, kojoj su poznate sve činjenice može odlučiti pravo, te njoj moramo dati potpuno i bezuvjetno povjerenje.

Nade na Balkan.

Lugano, 29. augusta. „Corriere della sera“ javlja o položaju na Balkanu: U Srbiji stoji stvar entente u toliko dobro, u koliko se skupština u tajnoj sjednici izjavila za opravданje zahtjeve Bugarske. Naravski, Srbija hoće da doprinese ovo žrtvu samu uz uvjet, da se ujedinjuju srpsko-čehoslovenski narod. Pitanje je, koji su zahtjevi Bugarske priznati i u koliko će s time Bugarsku biti zadovoljena. Još uvek optoje poteskoće, koje je moguće nadviđati. Konačni će srpski odgovor uslijediti iz ministarskog vijeća, koje će se držati u Kragujevcu. Od Grke se sva-kako očekuje prijaznije držanje od Venecuele, nego da je ostao Gumaris na svom mjestu. Bugarsku će se uveriti, da je pad Carigrada blizu, negoli se misli. U Petrogradu misle, da će navijestje talijanskog rata Turkoj ugodno uplivati na Balkane. „Novaja Vremja“ piše, neka Talijani odmah nastupe sa svojom akcijom u Dardanelima. „Gazzetta del Popolo“ javlja, da se talijanska vlada nije jošte na to odlučila. Od Grke se nista ne očekuje, jer ona nema novaca, a ententa joj ga ne da. Navijestenje rata je u Italiji slabio uplivilo, što dokazuju članici novina, a osobito uvdini članak lista „Idea Nazionale“, gdje se napsala demokrate i Giovilijance, koji hoće, da se rat organiči samo protiv Austro-Ugarske.

Šteta prouzročena u Srbiji.

B e c, 29. augusta. Iz Niša se javlja: Povjerenstvo, konu je bila zadaća, da procijeni štetu, sto ju je u Srbiji prouzročila austro-ugarska ofenziva, javlja, da se kod istog povjerenstva prijavilo 1210 gospodara i da steta iznosi poprije 15 milijuna dinara.

Narodni dar Putniku.

B e c, 29. augusta. Iz Niša se javlja: da će se na poticaj članova skupštine i odobrenjem Pasicevim postaviti u skupštinu prijedlog, prama kojemu će generalissimus Putniku doznačiti iznos od 250.000 dinara kao narodni dar za njegove zasluge u obrani domovine. Prijedlog će se prenove raspravljati.

Odnos između Srbije i Bugarske.

B u d a p e s t, 29. augusta. Javno je minjeno, prema vijestima iz Soljje, radi srpsko-bugarskih odnosa, vrlo potisno. Karakterističan je za situaciju članak lista „Narodni Prava“, u kojem se veli: Nas sili, da vodimo naše čete tam, gdje nemamo ništa tražiti i da ovim neposrednim putem dostignemo naše ideje. Mi moramo počekati, i baciti našu vojsku tam, gdje imamo sto tražiti. Kada se to dogodi, onda će konačno Bugarska obraniti sa svojim dužnikom i bugarski će narod slobodno disati. — Rusofiski list

„Preporoča“ piše: Srbija je u bitnim točkama odobila prijedloge entente. Napravne grčke se će da promijeni svoje granice, a Bugarskoj odstupa podrucje do Vardara, sto u Bugarskoj ne mogu primiti. I to sto običeje, Srbija veli, da će dati iz rata, sto opet Bugarska ne može prihvatali.

Držanje Bugarske.

Sofija, 29. augusta. Posto su opozicionari uložili protest proti odluci vlade, koja ne će da sazove Sobranje, piše službeni list „Narodni Prava“, da politički položaj nikako ne zahtjeva, da bi se sazvalo Sobranje prije negoli je odlučeno. Vlada je u svojoj minjenoj izjavila, da Bugarska ne će istupiti iz svoje neutralnosti, a ako budu prilike protivno zahtjevati, ona će pozvati parlament, da on to tome oduči.

Italija i Crna Gora.

Lugano, 29. augusta. Utvrđenje Crnogoraca u Skadru proizvelo je na konzulat poštunu, što je razvidno i u raznih novinskih izjava. Bezobzirnost generala Martinovića, koji je pristaje Italije u Skadru radi crnogorskih interesa zatvara i interne, kako je neugodno uplivala u Rimu. Izgleda, kao da Crnogorci ne će zapustiti Skadra i da su oni samo za to izjavili, neka gledi Albanije odluci buduća konferencija mira, samo da za sada umire Italiju. Govori se, da je kralj Nikola obećao nekim Albancima, da će Skadar biti budući glavni grad Crne Gore. Sunđulj je za Italiju put Ben Bib Dode u Cetinje, posto se ovoga smatra kao protivnika Italije, te nemaju u Italiji u njega nikakvu povjerenja. Boje se u Rimu, da se u Crnoj Gori pluti zapreke protiv Italije.

Povišenje plaće engleskim vojnicima.

Roter da m., 29. augusta. Prama londonskih vijestima povisila se po sedi put plaća onima, koji stupaju u vojsku lorka Kićenera.

Poziv finskog sabora.

Stockholm, 29. augusta. Prama londonskih vijestima povisila se po sedi put plaća onima, koji stupaju u vojsku lorka Kićenera.

Njemačka i Amerika.

L o n d o n, 29. augusta. Listovi javljuju iz Helsingforsta, guverner je sazvao finski sabor u svrhu rasprave o najnovijoj uobičajeni tečaju se autonomije Finske i unovčenja Finlandača za obranu carstva.

Bryan i mir.

Frankfurt, 29. augusta. (D.u.) „Frankfurter Zeitung“ javlja iz Newyorka, da će bivši državni tajnik spoljašnjih posala Bryan putovati u Europu, da kuša posredovati između ratujućih stranaka za mir.

U Londonu.

U Londonu vlada živahan život. Rat je djelovanje još povećao i razvio sile. Saobraćaj je na ulicama danju mnogo veći negoli prije. Vozovi voze ne prenegledno redi jedan za drugim; podzemna željeznička funkcionira jednako i na istom razmjeru kao i prije. Znak nam ratnog doba daju mnogobrojni u ovači, koji se pričinju u prostranim vrtovima na tajne vojne škole. Mnogi od njih stoje u kaki-uniformama, ali su još bez oružja. Časnicki su instruktorima dodijeljeni mnogi golombalčići utječi. Ove se novake vidjaju po svim londonskim dijelovima grada.

Navede ih je vidjeti u zatvorenim četverodimnim sa glazbom na čelu, gdje staju po ulicama, ponosni sto nose odoru kraljeva.

To ozivljuje ulice i podaje im mnogo više života, sto naravno mnogo doprinosi interesu za vojne stvari.

Mnogi od ovih novaka stankuju kod svojih roditelja ili obitelji, dok im nije određeno poći u logore. Mnogi odjeli polaze logoriti izvan grada, budući nije dovoljno vojarna i ostalih lokala za sve. Ne opaža se inače mnogo oporavljelja ili ranjenika, ma da su ih londonske bolnice prepune. Tesko ranjeno oporavljelje se uopće ne opava, valjda se boje, da će ovakvi ranjenici učiniti veliku suštu na općinstvu. Lako ranjeni polaze pod većer u malim grupama na setnju u vrlo čistoj modroj odori sa k a k i - kačigama.

Opozna se također vrlo male gospodja u crnoj opravi, budući u Londonu nije običaj, da se daje i vanjskim načinom izražaja mutnjaruču tuzi, to smatruju Londonjane nekušnu.

Skoro u svim dijelovima grada čuje se govoriti francuski — to su naime većinom

Belegjanici. Ali se uz to preselio ovamo i veliki broj francuskih obitelji. Mnogi su ovih Belgenjaci odori i na određenom dopustu.

Od mjeseca lipnja bivaju opet pozvani i otoposili u Calais. Iza podneva vijeti je u dijelovima, gdje se najviše sastaju Belgenjaci, raspucavajući belgijski novina, koji su se moral preseliti u London. Izlaze u vrlo malom obliku, te pobudjuju i njihove novine suču prema velikim i bogatim engleskim novinama. Londonci nastoje, da im svuda idu na ruku.

Cim nastupi tama ne vidjaju više ono svijetlje i rasvjjetljenja kao u mirne doba, tek dijelom, koliko je to od najnužnije potrebe. Uz sve to ne vlada toliko tama, kolika si predstavlja. Prozori su prevućeni zastorima.

Stavak vlada neka bojazan pred Zepelinama, ali ne u većkoj mjeri, kako u početku rata, ma da su već prije skoje napravili, pogovorno na dokumentima, brodogradilištu i nekoj kućama. Za tih bi se većer vidjelo nad upaljenim kućama stupove plamenja i dima i sa mnogih strana razna reflektorska svjetla — ali se uza sve to Zepeline nije moglo spaziti. Tek se povrh kuća dove suh Zepelinovih vijaka. Na obranu od Zepeline najmješa na visokim zgradama, te tornjevima jakе reflektore velike svjetlene snage, knjoti i takve branjene topove se djelovanjem u najudaljeniju dijelove grada.

Zene su se prilagodile ratnoj dobi i umanjile svoje rashode. One provode i žestoku propagandu, kojoj je na čelu Miss Pan k h u r s t. One prave u svrhu velike prohode po glavnim ulicama. Društveni je život prilično ograničen, ma da je u njescima juniju, juliju i avgustu baš najvažniji. Tom prednjači kraljevinu. Kraljica ovakvo elegantično, svjež i još uvejk mladjenju vidjave se po auto mobilu u onoj gradskoj vrevi, ali bez nakita. Inače nije ovo kraljevi put bio nakon tolikim predmetom nacionalnih ovacija ka danas.

(„Neue Zürcher Zeitung“.)

ova godina rata i na borbu diplomacije, koja je sjajno dokazala, da svaki drugi pokus na jugu monarhije može biti samo na korist nepratljive monarhije.

Zagreb će i čitava Hrvatska kao i ostale krunovine monarhije pokazati svoju vjernost i odanost pravu vladaru. Mi namamo, da će hrvatski ban imati prilike, da pred svjetlo lice Njegovog Velikogvremenstva predvede hrvatsku municipaliju, da u ime hrvatskog naroda pred prijestolje iznese zaključak, koji je hrvatski sahor u svom ljetošnjem zasjedanju uz odobrenje čitavog naroda i zaključio, u kojem se kaže:

„da će doprinesene žrtve urođeni blagoslovom plodom, budući ostvarene onaj neprekidni i stalni zahtjev hrvatskog naroda za narodnim ujedinjenjem u jedno jedinstveno svoje državno tijelo na osnovu narodnog načela te pozitivnog i historijskog državnog prava, da se tako omogući slobodan razvoj narodno-političkog, prosjetnog i gospodarskog života hrvatskog naroda i u interesi civilizacije i napretka kao i u interesu monarhije.“

Razne vijesti.

Ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru primilo je nadalje sljedeće prinose: Gosp. prof. Vjekoslav Spinčić, Krapina Šalje K 44 i do 20. julij je državno gosp. Milan Petrović, lejkarnik u Krapini mjesto vijeća na grob gde Hudjek i K 24 ste ih se sabralo među nekolinom malenog državstva dne 22. jula o. g. na Trškovu Vru kod Krapine; gosp. P. A. Fabijanić, Baška K 6; gosp. dr. Ivan Zuceon, Zagreb, sabrani K 100; gosp. Jos. Ivanisević, Krilo-Jesenice da prigodom nar. blagdan K 12; gosp. Ivan Gojtan, Gospić K 10; gradski blagajnik Osječki K 198-96; gosp. Ivan Svalina, travogac, Zadar, 84; gosp. prof. Vjekoslav Spinčić, Zagreb, Šalje K 15 i do K 10 dar pre, gosp. Stjep. Vukovinski župnik u Krapini u ime slava u kući dne 29. jula o. g. i K 5 dar gosp. dr. Vukača p. Kis, odvjetnika u Krapini prigodom nar. blagdana; Sl. gradski poglavarski stol, i k. grada Varadin K 6-80 dar sabran po mladeti pučki dječacki škola; gosp. Vinko Šepić, učitelj. Opština izračuna brani po gosp. prof. Iv. Ivanićević u Radogonu K 5; Sl. Hrv. Ekonomska i mjeničarska banka, Zagreb u ime zapisala blagajnik Osječki K 1992-50; gosp. dr. Ivan Šundović, Grubišno polje K 10; gosp. Ivan Gojtan, Gospić K 10; gosp. Nikola Vežić, nadšumar, Drniš u ime sabranih prinosova kačelje K 123-50; sabrano na botričnjama kod gosp. Frana Šarsona u Matuljima K 8-80; o. g. K 20; uprava „Obzora“ u imu stiglih prinosa K 44-66; gosp. Ivica Gerechtshammer-Bašić K 10; Nikolai Malnar, Lovke, sabrana prigodom rastanka grijice Zorke Bobinac K 30; gosp. Niko Mikula, Zadar, dar g. M. Salvar K 2; gosp. profesor Tekar i Pasić, Zagreb, gornja gimnazija, prigodom dječjeg izleta K 25; Družbeni područnica, Kastav K 69-60; Gradski mjesni sud, Zagreb K 10; Družbeni Područnica, Beram K 38; „Hrvatski List“, Pula današnjih K 800-40.

Zivjeli plemeniti darovatelji! Naprijed za Družbu!

Družbene škole u Istri. Odredbeni će ministarstvo za bogoslovje i nastavu u Beču dozvoljeno je otvorenje pučkih srednjih škola u Istri. Prema tomu odluci će Ravnateljstvo Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru, da otvori po mogućnosti sve svoje dosadašnje škole. Ima nade, da će časne sestre sv. Križa u Puli uzdržati i vati ove godine polpotrošnu Družbenu školu za hrvatski djecu. U dječjkoj zaboravljenoj vrtiću u onoj tvrdjavi, Učiteљi i učiteljice će učiti i učiteljice učitelje poznati su, da sto prekreju na svom mjestu, i tako će Družba nastaviti u rujnu svoje djelovanje, uza sve to, što je u po-sljednje vrijeme nastalo veliki zastoj dobrovoljnim prinosima.

Prihvatom ovo zgodu i molimo sv. Hrvate i Hrvatic, da se u ovom sudobnom času sjeće naše Družbe, naše, naše hrvatske misli, naše zavjedlosti, da smo u učinili narodu i domovinu.

Naprijed za Družbu!

Željeni novac u Njemačkoj. „Lokal-angeziger“ javlja: U Njemačkoj će učitati samo prelazno željeni novac, i komadi po 5 pfeniga. Nikelini novac će učitati sada ponajviše u osvojenim zemljama.